

LANDSBYEN KISSERUP KØRER GRØNT I LEJRE KOMMUNE

OM CASEN

Lejre Kommune er en landkommune med 49 landsbyer og småbyer tæt på storbyen. For de fleste borgere er benzin- og dieslbilen det fortrukne transportmiddel, og transporten står for cirka halvdelen af CO₂-udledningen i kommunen. Derfor er omstilling til klimavenlig mobilitet i landsbyen et prioriteret indsatsområde i Lejre Kommunes Klimaplan.

Lejre Kommune har arbejdet med et Living Lab-koncept i landsbyen Kisserup, hvor borgerne har testet klimavenlige mobilitetsformer. Fokus har været på at bygge på landsbyens engagement, initiativ og lokale handlekraft og gennem fællesmøder har Kisserupperne selv besluttet, hvad der skulle testes.

Projektet har arbejdet med el-cykler, el-biler, delemobilitet og opstart af lokalt kontorfællesskab for at reducere transportbehovet. De forskellige tests er blevet gennemført af en lokal arbejdsgruppe af borgere i Kisserup i samarbejde med Lejre Kommune. Borgerne i Kisserup har selv navngivet projektet 'Kisserup kører grønt'.

Et centralt tema har været at undersøge, hvordan omstilling til mere klimavenlig mobilitet kan gå hånd i hånd med et mere attraktivt landsbyliv og derigennem skabe erfaringer med omstilling, som andre landsbyer kan trække på.

HVAD HAR VI TESTET?

Elcykler

Markedsdag for el-cykler, hvor borgerne i Kisserup og Lejre Kommune fik mulighed for at prøve forskellige el-cykler. Der var også en test af nye faciliteter til cykelparkering på stationer i Lejre og Hvalsø.

Elbiler

Markedsdag for elbiler, hvor borgerne i Kisserup og Lejre Kommune havde mulighed for at prøve en elbil og indgå i dialog om potentialet for elbiler.

Kontorfællesskab

Borgere i Kisserup, som normalt kører i bil til arbejde, har testet et kontorfællesskab i landsbyen for at reducere deres transporttid og CO₂-udledning.

Deletransport løsninger

Inspirationsmøder og workshops om samkørsel, delebiler og blafferbænk.

Grønne oplevelser og survey

I forbindelse med de forskellige tests har borgere i Kisserup skrevet 'grønne oplevelser' – korte fortællinger om deres oplevelser med grøn transport i landsbyen. Som afslutning på projektet er gennemført et survey.

HVAD HAR VI LÆRT?

- Ændringer i transportvaner skal ske hos borgerne. Projektet har haft gode erfaringer med at lade borgerne og den lokale arbejdsgruppe skabe og drive det. Blandt andet gennem forsamlingshuse, markedsdage, administration af udlån af el-cykler og produktion af grønne oplevelser.
- Kvalitet og ejerskab øges ved at lade borgere selv deltage i at administrere testforløbene – for eksempel ved at låne el-cykler til hinanden og selv vælge hvilke el-cykler, der skal indgå i tests.
- El-ladcykel på to hjul har været særligt populære – ikke mindst for børnefamilier, der har kunnet erstatte en bil og få gode oplevelser med børn og varer på ladet.
- Mange borgere motiveres og vil gerne være en del af og bidrage til udviklingen af det gode og klimavenlige liv i netop deres landsby. Derfor kan engagement i omstilling til klimavenlig mobilitet styrkes gennem fokus på den attraktive landsby og den merværdi grøn omstilling kan medføre.
- Nye grønne mobilitetsvaner kan give oplevelse af ny livskvalitet, som er dokumenteret i de 'grønne oplevelser'.
- Det kræver ressourcer at skabe et lokalt ejerskab til omstilling, men når det er skabt, kan det selv drive mange aktiviteter uden kommunal involvering.
- Mobilitets Living Labs kan skabe engagement og øger fællesskab og handlekraft i et lokalsamfund.

HVEM HAR VÆRET MED?

- Lejre Kommune
- Lokale borgere i Kisserup
- Lejreborgere
- Fri Bike Shop Roskilde
- Tesla og Lejre Kommune
- Payvend: Lokal virksomhed med engagement i muligheder for lokal landsby-ladestander
- Videnspartnere: Gate 21, Innovation Skåne, Concito, Mobile Heights

- Godt samarbejde med lokalt erhverv og erhvervsliv udenfor kommunen har været afgørende – eksempelvis er forsikringsordninger vigtige for, at borgerne tør låne el-cykler.
- Det er vigtigt at involvere andre landsbyer i kommunen i for eksempel markedsdagene for el-biler og -cykler for at øge potentialet for Living Lab'et.
- Mindre Living Labs som i Kisserup kan inspirere andre landsbyer til omstilling til mere klimavenlig mobilitet.

HVILKE UDFORDRINGER HAR VI MØDT?

Projektet er baseret på borgerinddragelse og vil inspirere til omstillingen til grønne mobilitetsløsninger. Ændringen af folks transportvaner er dog en længerevarende proces og kræver, at borgerne får mulighed for at afprøve løsninger og gå i dialog om dem. I det Covid-19 medførte en nedlukning af samfundet, har projektet haft udfordringer med at gennemføre aktiviteter, og antallet af aktiviteter har været lidt færre end forventet.

Etablering af forsikringsordninger i forbindelse med længerevarende udlån af el-cykler har været tidskrævende, men en god ordning er opnået, og den kan deles med andre kommuner.

HVAD ARBEJDER VI VIDERE MED?

I forbindelse med Lejre Kommunes Klimaplan vil der blive arbejdet med, hvordan erfaringerne fra Kisserup kører Grønt kan blive en ressource for andre landsbyer og småbyer i Lejre Kommune.

BAG CASEN STÅR

PROJEKTET ER STØTTET AF

